

Адреса: вул. Т. Шевченка 10

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ГУМАНІСТИЧНА МІСІЯ ОСВІТИ

Збірник доповідей
науково-практичної конференції
м. Вінниця, 6-7 червня 2000 року

«УНІВЕРСУМ-Вінниця»

ГУМАНІСТИЧНА МІСІЯ ОСВІТИ

Збірник доповідей
науково-практичної конференції
м. Вінниця, 6-7 червня 2000 року

«УНІВЕРСУМ-Вінниця»

УДК 378
Г 94

Друкуються за рішенням Ученої ради Вінницького державного
технічного університету Міністерства освіти і науки України

Науковий редактор акад. АПН України **Б. І. Мокін**

Редаційна колегія: проф. **Т. Б. Буяльська**, доц. **О. В. Зінько**,
проф. **В. І. Ключко**, доц. **І. В. Колос**, проф. **В. С. Ратніков**.

Відповідальний за випуск доц. **Г. П. Котлярова**

Тексти доповідей друкуються в авторській редакції

Г 94 Гуманістична місія освіти. Збірник доповідей науково-прак-
тичної конференції, м. Вінниця, 6-7 червня 2000 року. —
Вінниця: УНІВЕРСУМ-Вінниця, 2000. — 257 с.

ISBN 966-641-017-6

До збірника увійшли доповіді, в яких розкривається широке
коло питань щодо гуманістичної місії освіти. Висвітлюються
проблеми, пов'язані з розвитком та змінами в процесі викла-
дання гуманітарних дисциплін в негуманітарних вузах: викла-
дені погляди на сучасний стан та розвиток засобів масової
інформації і нових технологій навчання а також на науку, куль-
туру, духовність в світлі нових філософських вчень.

УДК 378

Підготували до друку: **Г. П. Котлярова**, **В. О. Дружиніна**,
С. А. Малишевська, **З. В. Полиук**, **Н. О. Андрущенко**

ISBN 966-641-017-6

© Укладання. Вінницький державний
технічний університет, 2000

УДК 325.561.005

ГУМАНІСТИЧНА СПРЯМОВАНІСТЬ ЗМІСТУ ПЕДАГОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН У ВИЩІЙ ШКОЛІ

М.Б. Єтух,
Академія педагогічних наук України (м. Київ)

Мета особистісно орієнтованої гуманної освіти – це, передов-
сім, розвинути людину в людині, закласти в ній механізм самореаліза-
ції, саморозвитку, самодетермінації особистості.

Проблема неподільності освіти і культури набула всевітньо-
історичного значення як проблема людяності, гуманності культури і
культурної освіти. До культури причетні усі форми суспільної свідом-
ості. Тому процес формування і подання навчального матеріалу яв-
ляє синтез духовної культури лише тоді, коли засобами єднання
об'єктивно-детермінованого з суб'єктивно-особистісним у пізнаваль-
ній діяльності людини слугують такі принципи формування і подання
інформації, які спроможні до посередництва між суспільно-
політичними й правовими теоріями, наукою, мораллю, мистецтвом та
релігією.

Основоположним, корінним, системоутворюючим принципом
формування і подання навчального матеріалу постає **аспектний** прин-
цип - принцип єдності аспектів відзеркалення і творчого перетворен-
ня змісту того об'єкта, про який повідомляється. На ґрунті викорис-
тання цього принципу виростає культура моделювання інформації, яка
зосереджує усі без винятку форми суспільної свідомості довкола жит-
тєздійснення першого закону управління інформаційним простором
країни - закону односпрямованості процесів розбудови економічного
і та інформаційного простору у відповідності до способу пізнання і ви-
робництва, досягнутого у конкретних історичних умовах розвитку су-
спільства. Йдеться про односпрямованість руху формування і подання
інформації від осягнення утворень буття до утворень свідомості, а не
навіпаки, - від утворень свідомості, скажімо, ідеалів комунізму, капіта-
лізму, демократизму до втручання у збіг умов і обставин буття.

Застосування аспектного принципу формування і подання
навчального матеріалу обумовлює наближення висвітленого змісту
суб'єктивно-особистісної сфери відправника суб'єкта самостійної
навчальної діяльності (а не об'єкта деяких педагогічних дій).

Основні групи реалій включають географічні назви (топоніми), пов'язані з видатними подіями в історії країни, етнографічні реалії, суспільно-політичні реалії.

4. Розуміння культурних цінностей народу-носія мови і культури (для визначення вербальної та невербальної поведінки співбесідника в різних ситуаціях спілкування іноземною мовою).

ВИСНОВКИ

Комунікативний метод значною мірою забезпечує не тільки ефективне вивчення іноземної мови як засобу спілкування але також сприяє розвитку особистості. Комунікативний метод є найбільш адекватним засобом засвоєння іноземної культури.

Застосування лінгвокраїнознавчої інформації сприяє кращому засвоєнню студентами основних елементів іноземної культури, підвищенню активності студентів.

Основна мета іноземної мови, відрізняє цей навчальний предмет від багатьох інших—комунікативна, орієнтована на досягнення практичного результату, тобто повного рівня володіння іноземною мовою, а також на виховання і розвиток особистості студента.

ЛІТЕРАТУРА

1. Пассов Е.И. Основы коммуникативной методики обучения иноязычному общению.—М.: Русский язык, 1989.
2. Тарнопольський О.Б. Методика навчання англійської мови на 2 курсі технічного вузу - К.: Вища школа, 1995.
3. Корнилов О.А. Языковые модели мира. -М., 1994.

Найбільші можливості у цьому напрямі мають учителі-мовники. Вони повинні формувати комплекс таких особистих якостей і рис характеру: знання та вільне володіння державною мовою; гуманність, поважне ставлення до культури.

Формування потреби розмовляти українською мовою – одне із найважливіших завдань викладача мови. Нехтування національними почуттями, які тривалий час культивувалися в суспільстві, брак цілісної системи виховних впливів на молодь, економічні негаразди призвели до деформацій у суспільній свідомості і негативних тенденцій у сімейно-побутовій культурі, громадському житті. Необхідно доводити перевагу національних цінностей попри негативні тенденції суспільного й громадського життя, допомагати молоді творчо осмислювати історичні надбання національної культури.

Необхідно ламати стереотип другорядності української мови, довести існування самостійної мови, а не малороського діалекту. Найкращий шлях – екскурс у історичне минуле мови. "Руська мова" була першим етапом у створенні самобутніх української та білоруської літературних мов. Українська мова – одна з старолітніх мов, яка успадкувала давньоруську писемність і в ранній період своєї історії продовжувала розвивати традиції літературної мови Київської Русі, що є історичною назвою України. Утворилася староукраїнська книжна мова, яка вживалась в різних ділових документах (літописи Самовидця, С. Величка) та художніх творах (драмах Г. Кониського, віршах Г. Сковороди, поезіях І. Некрашевича). Наприкінці XVIII ст. І. П. Котляревський своєю "Енеїдою" започаткував нову українську літературну мову, яка виникла на основі мови загальнонародної. Загальнонародна мова – це сукупність усіх слів, усіх граматичних форм, усіх особливостей вимови людей, що розмовляють українською як рідною. Це діалекти, жаргони, літературна мова. Від часу свого виникнення стара й нова українська літературна мова гідно служила нашому народові в усіх галузях його матеріального й духовного життя. Українській мові відмовляли в праві на існування, твердили, ніби це не мова, а діалект. Українізація була одним із важливіших завдань культурно-національного будівництва в Україні в 20 – 30-і роки XX століття. Українська мова стала не лише мовою письменства та публіцистики, а й мовою освіти, науки, врядування. Деукраїнізація – період витіснення української мови з багатьох сфер функціонування. Лише 26 жовтня 1989 року українська мова набула статусу державної, що підтверджено й 10-ю статтею Конституції України, прийнятої Верховною Радою 28 червня 1996 року.

НАЦІОНАЛЬНЕ ВИХОВАННЯ МОЛОДІ НА ЗАНЯТТЯХ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ У ВУЗІ

О. В. Абрамчук, Т. І. Іванець,
Державний технічний університет (м. Вінниця)

Труднощі на шляху утвердження і зміцнення Української держави, економічний розпад, падіння життєвого рівня багатьох людей, комплекс меншовартості поглиблюють кризу в галузі теорії та практики виховання. Виховання – це підготовка підрастаючого покоління до участі у розв'язанні сьогоденних та перспективних завдань держави.

Соціальні реалії нинішньої України вносять свої корективи у тематику і розв'язання глобальних проблем життя. Виникає необхідність в поєднанні виховання як розвитку, формування, соціалізації та виховання як освіти та навчання.

Важливо, щоб молодь не була просто спостерігачем, а брала активну участь у продовженні та творенні матеріальної і духовної культури народу. Нові соціально-політичні умови потребують нової людини – активної, дієвої, громадянська України.

Потрібен виховний ідеал – запорука виховання нової людини, формування кращих рис її характеру. Необхідно втілювати в життя найголовніші прикмети українського виховного ідеалу: віру в Бога, патріотизм, мужність, відвагу, любов і пошану до батьків і старших, турботливе ставлення до менших і слабших, чистоту почуттів, любов до праці, усвідомлення своєї людської гідності, почуття честі, поваги до інших людей, волелюбність, лагідність, чемність, гостинність, духовний аристократизм (духовні чесноти, поєднані із зовнішньою простотою, поетичністю владчі [2, с. 150]). Моральні якості, які складають поняття української слави: добро, краса, правда, справедливість [1, с. 29], не протирічать загальнолюдським ідеалам.

Національний ідеал людини – уявлення нації про людину, яка є взірцем досконалості. Переломні моменти життя суспільства потребують перегляду історії. Формування духовного світу молоді людини – справа не одного дня, місяця і навіть не одного чи кількох років. Надто, коли перед очима в нього реальне життя з його протиріччями, проблемами і деформаціями цінностей. Лише гармонійний розвиток розуму, почуттів, волі є запорукою становлення Людини.

Серед 2500 мов, існуючих на Землі, за числом носіїв українська мова посідає почесне місце в першій двадцятці після китайської, англійської, гінді й урду, російської, німецької, японської, іспанської, індонезійської, арабської, бенгалі, португальської, французької та італійської. Українською мовою розмовляють не лише в Україні, а й за її межами, у всіх куточках земної кулі, куди доля закинула наших краян. "Мова – душа кожної національності, її святоти, її найцінніший скарб ... У мови наша стара й нова культура, ознака нашого національного визнання ... І поки живе мова – житиме й народ" [4, с. 239].

Завдання мовної підготовки студентів передбачає оволодіння ними сучасною літературною українською мовою, мовою фаху, діловим та живим народним мовленням. Потрібно навчитися говорити – вільно, правильно, грамотно. Постає досить актуально завдання розвитку культури мовлення. Культура проявляється в будь-якій діяльності людей, а мова – невідмінний компонент спілкування. Кожна освічена людина повинна володіти всіма стилістичними можливостями мови, всіма зображувальними, термінологічними, емоційно-експресивними засобами.

ВИСНОВКИ

Живе слово дійшло до нас проти випробування, що випали на його долю. Але відчувається збіднення, особливо усної мови. Багато зусиль потрібно, щоб зберегти українське слово: поглиблювати знання з української мови та народознавства, вивчати народний мовленнєвий етикет. Все це сприятиме підвищенню рівня національної свідомості, духовного рівня нації.

В мові відбито характер народу, його психічний стан, побут, історію, традиції. Мова – основа національної культури, тому повинна виконувати всі суспільні та культурні функції. За словами О. Потебні, чим вищий рівень національної культури, національної мови як першооснази її існування й створення інтелектуально-духовної атмосфери, тим вищий рівень свідомості національної, державної [3, с. 189]. Коли народ має історичну пам'ять і рідну мову, то його країна має не лише минуле, а й майбутнє.

1. Янів В. Українська вдача і наш виховний ідеал. – Мюнхен-Тернопіль, 1992.
2. Мартинюк І. В. Національне виховання: теорія і методологія: Метод посібник. – К., 1995.
3. Потебня А. А. Мысль и язык. – К., 1993.
4. Огієнко І. Наука про рідномовні обов'язки – К., 1994.
5. Стельмахович М. Народна педагогіка. – К., 1985.

Основное качество творчества есть прямолинейность следования за Иерархией. Только так можно утверждать, что путь приведет к высшим достижениям" [Иерархия, 450].

А з іншої сторони, Агні Йога проти будь-якого духовного насильства: "Невозможно запрещать свободное познание – такой запрет будет свидетельством невежества" [Аум, 210].

Тепер стає зрозуміло, чому мозок – це минуле, а серце – майбутнє. Критика з боку інтелекту повинна бути скасована, а для сприйняття готових знань серце підходить найкращим чином. Серце до того ж не буде задавати непотрібних питань.

В арсеналі науки також є метод отримання миттєвого знання, це – наукова інтуїція. Однак осяяння через інтуїцію не приходять само по собі – йому передують тривалий період раціонального мислення. І осяяння, і інтелектуальне мислення неможливо відділити одне від іншого, як неможливо розділити праву та ліву півкулі людського мозку, які відповідають за ці два види мислення [5].

До речі, незабаром ми станемо свідками чергового триумфу раціональної науки – після багатьох років досліджень буде нарешті повністю розшифровано геном людини. Одним тільки осяянням отримати таке знання неможливо.

Релігія – це пласт культури, без знання та розуміння якого людину навряд чи можна вважати освіченою та інтелігентною. І з цієї точки зору вона безумовно має право на існування. В той же час релігія не повинна претендувати на роль універсального арбітра всіх сторін нашого багатогранного життя. Як тут не згадати знамениті слова Христа: "Богу – Богово, а кесарю – кесарю".

Ми часто впадаємо в крайнощі. Ще зовсім недавно в нашій країні на п'єдесталі пошани був воєнничий атеїзм, а сьогодні занадто вже часто повторюється теза про те, що єдиним носієм духовності є релігія. Однак, релігійна духовність це не єдиний вид духовності, і навіть не найголовніший. Але це вже тема для окремої розмови.

1. Агні Йога. В трех томах. – Самара, 1992.
2. Блаватская О.П. Тайная доктрина. В четырех томах. – Донецк: Сталкер, 1999.
3. Клизовский А. Основы миропонимания новой эпохи. Том 3. – 2-е изд., испр. – Рига: Виеда, 1991. – 288 с.
4. Рерих Н. К. Нерушимое. – Рига: Виеда, 1991. – 236 с.
5. Иванов Вяч. Вс. Чет и нечет. Асимметрия мозга и знаковых систем. – М.: Сов. Радио, 1978. – 184 с.

252

Степанов М.С. ЮВІЛЕЙ ПИСЬМЕННИКА ЯК КУЛЬТУРНА АКЦІЯ. На прикладі 200-річного ювілею О.С. Пушкіна	77
Дворніков М.С., Мороз О.В. ФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОГО МИСЛЕННЯ СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНИХ ВУЗІВ В УМОВАХ СТАНОВЛЕННЯ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ	81
Азарова Л.С., Горчинська Л.В. МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ГУМАНІЗАЦІЇ Й ГУМАНІТАРИЗАЦІЇ У МОВНІЙ ПІДГОТОВЦІ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ	84
Марченко О.І. РОЗВИТОК ТВОРЧОГО МИСЛЕННЯ У СТУДЕНТІВ ЕКОНОМІСТІВ-МЕНЕДЖЕРІВ	87
Мещерякова Т.К., Мельник Т.С. ГУМАНІЗАЦІЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ – ВАЖЛИВИЙ ЧИННИК ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ В СВІТОВУ РИНКОВУ ЕКОНОМІКУ	90
Безуглий А.І., Мельников Д.О. ФОРМУВАННЯ У СТУДЕНТІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ	95
Мамася Л.М., Залішук В.В. ВИХОВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГІДНОСТІ СТУДЕНТІВ НА ПРИКЛАДАХ ІСТОРІЇ НАУКИ І ТЕХНІКИ	98
Сажаровська Т.В. ФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ КУЛЬТУРИ У СТУДЕНТІВ НЕГУМАНІТАРНИХ ФАКУЛЬТЕТІВ УНІВЕРСИТЕТУ	102
Веремієнко С.Я., Білий А.Г. НАЦІОНАЛЬНО-КУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ ПРИ ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В ТЕХНІЧНОМУ ВУЗІ	105
Абрамчук О.В., Іванець Т.І. НАЦІОНАЛЬНЕ ВИХОВАННЯ МОЛОДІ НА ЗАНЯТТЯХ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ У ВУЗІ	109
Шиндер В.І. ФОРМУВАННЯ ПОБУТОВОЇ КУЛЬТУРИ МОЛОДІ В УМОВАХ СТУДЕНТСЬКОГО МІСТЕЧКА	112
Кавецький В.В., Христюк О.В. ПРОБЛЕМИ ДУХОВНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІН В ТЕХНІЧНИХ ВУЗАХ	115
Кузьмін І.В. ГУМАНІТАРНА НАПРАВЛЕНІСТЬ ВИВЧЕННЯ КУРСІВ "ТЕОРІЯ ІНФОРМАЦІЇ" І "ОСНОВИ ТЕОРІЇ СКЛАДНИХ СИСТЕМ"	119
Гомонюк О.М. ФОРМУВАННЯ ЕТНОПЕДАГОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНЬОГО ОФІЦЕРА ЗА СУЧАСНИХ УМОВ	123
Коваленко О.О. ВПЛИВ ОСОБИСТОСТІ ВИКЛАДАЧА ТА СУЧАСНІ МЕТОДИ НЕФОРМАЛЬНОГО СПІЛКУВАННЯ ЗІ СТУДЕНТАМИ	128
Литвинюк О.І. БАГАТОРІВНЕВИЙ ДІАЛОГ КУЛЬТУР ЯК ЗАСІБ ГУМАНІЗАЦІЇ ВИКЛАДАННЯ ЧУЖОЇ МОВИ В ЕКОНОМІЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ВУЗАХ	131

ЗМІСТ

Свтух М.Б. ГУМАНІСТИЧНА СПРЯМОВАНІСТЬ ЗМІСТУ ПЕДАГОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН У ВИЩІЙ ШКОЛІ	3
Громова Л.П. НАЦІОНАЛЬНИЙ ХАРАКТЕР УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ	9
Степанов С.М. МІСТО І УНІВЕРСИТЕТ	13
Мацко Л.А. ФОРМУВАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТІВ В СИСТЕМІ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ОСВІТИ	16
Брєлін Б.А. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ МУЗИЧНО-ТВОРЧОГО РОЗВИТКУ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ	21
Мороз О.В., Подгорний А.П. ПАРАДИГМА ФУТУРОЛОГІЧНИХ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ КОНЦЕПЦІЙ В СИСТЕМІ ВИКЛАДАННЯ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН	26
Кузьмичов А.І., Старовойт Ю.І. ВРАХУВАННЯ ДИНАМІКИ ГУМАНІТАРНОЇ КОМПОНЕНТИ ІНЖЕНЕРНОЇ ОСВІТИ В НАВЧАЛЬНИХ ПЛАНАХ І ПРОГРАМАХ ДИСЦИПЛІН	31
Осалчук В.С. ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ТЕХНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН З ГУМАНІСТИЧНИМИ ІДЕЯМИ	36
Макаров З.Ю., Трофімов О.В. ТЕОРІЯ МОТИВАЦІЇ І ВИКЛАДАННЯ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН У НЕГУМАНІТАРНИХ ВУЗАХ	39
Залєбівська О.Б. ДЕЯКІ ПРОБЛЕМИ МОВЛЕННСВОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТІВ ТА ШЛЯХИ ЇХ ПОДОЛАННЯ	43
Степанов В.Я. ФОРМУВАННЯ ПРІОРИТЕТНОСТІ ЗАГАЛЬНО-ЛЮДСЬКИХ ЦІННОСТЕЙ – ВАЖЛИВЕ ЗАВДАННЯ ВИКЛАДАННЯ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН В НЕГУМАНІТАРНИХ ВУЗАХ	47
Стеблецька Г.Е. ФОРМУВАННЯ ГУМАНІСТИЧНИХ ЦІННИХ ОРІЄНТАЦІЙ У СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ	50
Фурік В.Г. ЄДНІСТІ НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ ЯК СКЛАДОВА ГУМАНІЗАЦІЇ ТА ГУМАНІТАРИЗАЦІЇ ОСВІТИ	55
Старовойт Ю.І. ПОНЯТТЯ ДУХОВНОСТІ В ЕТИМОЛОГІЧНОМУ АСПЕКТІ	60
Ігнатів Л.М. ГУМАНІСТИЧНІ ПРІОРИТЕТИ ОСВІТИ ТА ВИХОВАННЯ ПРИ ФОРМУВАННІ ДУХОВНОСТІ	63
Грозня Н.З. УНІВЕРСИТЕТСЬКІ ХУДОЖНІ МУЗЕЇ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ЕСТЕТИЧНІ СМАКИ СТУДЕНТІВ	66
Стрєльбицький М.П. МІЖСЕМЕСТРОВА (КАНКІУЛЯРНА) СТУДЕНТСЬКА ТВОРЧА РОБОТА З КУРСУ "УКРАЇНСЬКА ТА ЗАРУБІЖНА КУЛЬТУРА" У ТЕХНІЧНОМУ ВУЗІ (з досвіду роботи)	71
Зінько О.В. КУРС "ЛЮДИНА ТА КУЛЬТУРА" В ТЕХНІЧНОМУ ВУЗІ	74

Герасимова І.Г. КУРС "ЗАХІДНОЄВРОПЕЙСЬКЕ МИСТЕЦТВО" У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ	136
Азарова А.О. ОСОБЛИВОСТІ ВИВЧЕННЯ ТЕМИ "ПРИЙНЯТТЯ РІШЕННЯ В БІЗНЕСІ" ПРИ ВИКЛАДАННІ УПРАВЛІНСЬКОГО ЦИКЛУ ДИСЦИПЛІН	141
Клочко В.І., Ковальчук М. Б. ГУМАНІТАРНО ОРІЄНТОВАНИЙ КУРС НАВЧАЛЬНОГО ПРЕДМЕТА "МАТЕМАТИКА" В ЗАГАЛЬНООСВІТНІЙ ШКОЛІ	145
Козловський В.О. ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ "ОСНОВИ ПІДПРИЄМНИЦТВА" ДЛЯ СТУДЕНТІВ ЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ	148
Клочко В.І., Прадівляний М.Г. ДОСВІД ПОГЛИБЛЕНОГО ВИВЧЕННЯ МОВ У ВДТУ	153
Ярова Л.В. ВОДНОТРАНСПОРТНА І ЮРИДИЧНА ТЕРМІНОЛОГІЯ У ПІДГОТОВЦІ МОРСЬКИХ ЮРИСТІВ	158
Рагушняк Г.С., Попова Г.С. АКТИВІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ З МЕТОЮ ПОКРАЩАННЯ ЇХ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ	162
Петрук В.А., Яковенко А.І. ЗАСТОСУВАННЯ ПРОВИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИФЕРЕНЦІАЛЬНИХ РІВНЯНЬ	165
Кашканова Г.Г. ВИКОРИСТАННЯ АКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ ЗАГАЛЬНОТЕХНІЧНИМ ДИСЦИПЛІНАМ В УМОВАХ МОДУЛЬНО-РЕЙТИНГОВОЇ СИСТЕМИ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ВУЗУ	168
Гадайчук Н.М., Куленко С.С. ПРОБЛЕМНІ ТА ПРОВІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИМ МОВАМ У ТЕХНІЧНОМУ ВУЗІ	172
Шилов М.В. ПРОБЛЕМНЕ НАВЧАННЯ ЯК ЗАСІБ ІНТЕНСИФІКАЦІЇ ВИКЛАДАННЯ ЗАГАЛЬНОЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН	177
Дудальєва В.М. КУЛЬТУРА УСНОГО ДІЛОВОГО МОВЛЕННЯ НА РІВНІ МІЖПЕРСОНАЛЬНОГО СПІЛКУВАННЯ	180
Кадочнікова Л.О. СВІТСЬКІ ТА РЕЛІГІЙНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ДУХОВНОСТІ ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІН КУЛЬТУРОЛОГІЧНОГО ЦИКЛУ	183
Сачанюк Н.В. НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ ДУХОВНОСТІ В ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ	187
Свтушенко Н.В., Конотопенко О.П. СОЦІОКУЛЬТУРНА ЗУМОВЛЕНІСТЬ ТВОРЧОСТІ І ПРОЦЕС СТАНОВЛЕННЯ ДУХОВНОСТІ	190
Шевченко А.В., Віток О.П. ДУХОВНІСТЬ В РЕЛІГІЇ І НАУЦІ	193